

2022

INSTEMMEN MET HET NIEUWE STUDENTSTATUUT

**Een handvat voor Centrale
Studentenraden in het mbo**

INSTEMMEN MET HET NIEUWE STUDENTSTATUUT

Op 27 januari 2022 is de Wet educatie beroepsonderwijs (WEB) gewijzigd om de rechtspositie en rechtsbescherming van mbo-studenten te verbeteren. De wet gaat officieel pas augustus 2023 in werking, maar scholen moeten zich hierop voorbereiden. De belangrijkste verandering voor studentenraden is dat de onderwijsovereenkomst (OOK) wordt afgeschaft. De OOK is een contract dat studenten ondertekenen bij aanmelding van hun studie. Hierin staan afspraken over de rechten en plichten die je als student én als school hebt.

Nu de OOK wordt afgeschaft verplaatsen veel regels naar het studentstatuut. Hier hebben studentenraden instemmingsrecht op. Daarnaast worden een aantal regels toegevoegd die niet in de OOK stonden. Opletten geblazen dus dat je voor jouw achterban het meeste uit de onderhandelingen sleept. JOBmbo heeft dit handvat ontworpen om je daarbij te helpen.

Wat is de WEB?

De WEB bestaat sinds 1 januari 1996. De WEB is de centrale wet voor de gehele mbo-sector en gaat over alles wat te maken heeft met het mbo en volwasseneducatie (vavo). Deze wet wordt regelmatig aangepast op basis van wetswijzigingen.

Waarom deze wetswijziging?

De belangrijkste reden voor deze wetswijziging was onduidelijkheid rondom de rechten en plichten van de student, bijvoorbeeld rondom het indienen en afhandelen van klachten op school. Dit maakt het voor studenten lastig om op te komen voor hun rechten. De wetswijziging is bedoeld om de rechten en plichten van de mbo student scherper te formuleren in de wet en de informatievoorziening hierover te verbeteren.

Wat gaat er veranderen?

In deze wetswijziging staan drie doelen centraal:

1. Het verbeteren van de rechtspositie van de mbo-student
2. Het verbeteren van de rechtsbescherming van de mbo-student
3. Het verlichten van de regeldruk voor mbo-scholen

Om deze doelen te bereiken zijn er verschillende maatregelen opgesteld. In dit handvat leggen we per doel kort uit wat deze maatregelen zijn en wat dat voor jullie betekent.

DOEL 1 - HET VERBETEREN VAN DE RECHTSPOSITIE VAN DE MBO-STUDENT

Om de rechten van de mbo student te waarborgen lag er natuurlijk al een raamwerk van een studentstatuut waarin zowel de rechten van de student als de plichten van school waren vastgelegd. Hieronder benoemen we de maatregelen die worden genomen om deze positie aan te scherpen.

Maatregel 1.1: Opnemen van rechten aangaande schorsing en verwijdering in de WEB

In de WEB wordt opgenomen dat studenten voor *maximaal twee weken* geschorst mogen worden. Scholen moeten bezwaren tegen verwijdering *binnen vier weken* afhandelen. Studenten moeten de gelegenheid krijgen gehoord te worden. Scholen worden verplicht om schorsingen en verwijderingen te verantwoorden in hun bestuur verslag.

⚠ LET OP: Studentenraden hebben instemmingsrecht op de *redenen waarom* studenten geschorst of verwijderd kunnen worden. Ga na wat studenten goede redenen vinden voor schorsing of verwijdering vóórdat je instemt met het studentstatuut. Spreek met school af hoe schorsingen en verwijderingen worden verantwoord in het bestuur verslag en of deze openbaar wordt gemaakt. Let ten slotte goed op dat de wettelijke termijnen goed en duidelijk in het statuut staan opgenomen.

Maatregel 1.2: Het verbeteren van de informatievoorziening over de rechten en plichten van mbo-studenten

Deze maatregel moet ervoor zorgen dat mbo-studenten de belangrijkste rechten en plichten op één plek, het studentenstatuut, kunnen vinden. In het studentenstatuut zullen (onder andere) de rechten en plichten van studenten rondom verzuim, schorsing, verwijdering staan en zullen de procedures voor de behandeling van klachten en geschillen zijn beschreven.

⚠ LET OP: Check goed of het studentenstatuut ook écht op een centrale en openbare plek te vinden is, en niet achter tientallen clicks verborgen is zodat studenten deze gemakkelijk kunnen vinden.

Maatregel 1.3: Aanscherping van de randvoorwaarden van de zorgplicht van de Wet gelijke behandeling handicap of chronische ziekte (Wgbhcz)

Deze maatregel richt zich specifiek op studenten met een handicap of chronische ziekte. In de WEB wordt nu alleen gesproken over handicap, daar wordt nu ook chronische ziekte aan toegevoegd. De instelling moet zwart op wit afspraken maken met een student met een ondersteuningsvraag op basis van de rechten die de student heeft die vastgelegd staan in de Wgbhcz. De Inspectie kan zo beter toezicht houden. De instelling is verplicht om **één keer per jaar** de afspraken te evalueren. Als een student het niet eens is met de inhoud of de uitvoering van de ondersteuningsafspraken, dan kan om een oordeel worden gevraagd aan het College voor de Rechten van de Mens. Er kan daar ook een klacht worden ingediend of er kan een geschil worden voorgelegd aan de burgerlijke rechter.

⚠ LET OP: Check of het voor studenten duidelijk staat aangegeven dat je bij je aanmelding aan moet geven dat je een handicap of chronische ziekte hebt om aanspraak te maken op aanvullende ondersteuning. En dat je het recht hebt om tijdens je studie alsnog afspraken te maken voor ondersteuning en waar je dan terecht kunt.

DOEL 2 - HET VERBETEREN VAN DE RECHTSBESCHERMING VAN DE MBO-STUDENT

Het tweede doel gaat over het beschermen van de rechtspositie van mbo studenten. Hieronder leggen we de drie maatregelen kort uit. Dat betekent dat je goed kunt opkomen voor je rechten. Voordat we hier induiken is het goed om te weten wat het verschil is tussen een geschil en een klacht.

Wanneer is iets een *geschil*?

Iets is een geschil als een student het niet eens is met een beslissing die een school neemt op basis van de WEB en de daarop gebaseerde regelingen, zoals verwijdering of schorsing. Bij een geschil wordt er dus gekeken of een school heeft gehandeld volgens de wet. Denk hierbij aan het toelatingsrecht.

Wanneer is iets een *klacht*?

Iets is een klacht als het gaat over gedragingen van de school. Hier wordt er gekeken of een school zich behoorlijk heeft gedragen. Denk hierbij aan docenten die zich niet goed gedragen of als er onvoldoende stagebegeleiding is.

Wanneer is iets een *beroep*?

Je kunt in beroep wanneer je ontevreden bent met het resultaat van je klacht.

Maatregel 2.1 - Het oprichten van een toegankelijke faciliteit waar studenten met al hun vragen naar toe kunnen

Elke instelling moet een faciliteit hebben waar studenten met al hun kwesties met de instelling terecht kunnen. Het kan een fysiek loket zijn, een plek op de website of een persoon die fungeert als aanspreekpunt voor studenten met een klacht of geschil. De faciliteit zet de klacht-, bezwaar- of beroepschrift door naar het bevoegde orgaan. Dit is de klachten-, geschillen of examencommissie.

⚠ LET OP: Al zijn scholen vrij om zelf te kiezen hoe de toegankelijke faciliteit eruit komt te zien, de manier waarop studenten een klacht in kunnen dienen staat beschreven in het studentstatuut. Let er bij het instemmen op dat dit punt ook écht toegankelijk is voor iedere student op school. Betekent toegankelijk bijvoorbeeld dat het een fysieke plek moet zijn? Of dat er in je les aandacht aanbesteed wordt? Denk ook aan minderjarige studenten die misschien niet zelf een klacht durven in te dienen. Kunnen ouders dit voor ze doen?

Maatregel 2.2 - Het oprichten van een onafhankelijke geschillenadviescommissie

Naast een verplichte toegankelijke faciliteit voor studenten, worden scholen verplicht een onafhankelijke geschillencommissie op te richten. Studenten kunnen hier bezwaar maken als zij het oneens zijn met een besluit van school dat zij nemen op basis van de WEB. Zij geven vervolgens advies aan het CvB over het geschil. De oprichting van deze geschillencommissie zorgt ervoor dat studenten gebruik kunnen maken van een interne rechtsgang voordat zij hun geschil voorleggen aan een rechter. De commissie van beroep voor de examens blijft bevoegd voor geschillen die gerelateerd zijn aan examens.

! LET OP: Bedenk of deze commissie goed vindbaar is in het algemeen, en of het laagdrempelig en toegankelijk is voor je medestudent. Hoe kom je terecht bij de geschillenadviescommissie? Weten studenten het te vinden? En hoe praat men erover: stappen veel mensen uit eigen initiatief hier op af, of is die drempel te hoog? Worden studenten hier serieus genomen, en kunnen studenten hier echt hun verhaal doen?

Maatregel 2.3 - Toegankelijke beroepsinstantie voor geschillen

Als een klacht niet tot het gewenste resultaat heeft geleid dan kan de student naar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRVs). De ABRV's heeft meerdere voordelen ten opzichte van een rechter; zo houdt de ABRV's zich alleen bezig met onderwijs gerelateerde zaken waardoor ze vaak meer vakkennis hebben. Ook vindt er geen dagvaarding plaats. De algemene kosten liggen lager en een beroep op de ABRV's zal het definitieve vonnis zijn.

! LET OP: Ga na of het duidelijk genoeg is voor de student dat deze optie beschikbaar is als de student ontevreden is met het resultaat van diens klacht. Ook deze faciliteit moet toegankelijk en laagdrempelig genoeg om vindbaar en werkbaar te zijn voor de student.

DOEL 3: VERLICHTEN VAN DE REGELDRUK VOOR MBO-SCHOLEN

Zowel medewerkers als studenten hebben te maken met grote hoeveelheden regels waar ze zich aan moeten houden, doorheen moeten worstelen of die ze juist niet goed kunnen vinden. Dit zorgt er voor dat sommige processen erg stroef verlopen of dat situaties door de regels heen glippen en moeilijk op te lossen zijn. Dit is waarom er een actieve poging gedaan wordt om de regeldruk te verlichten. In dit laatste deel leggen we kort de twee maatregelen uit die zijn genomen om dit te realiseren.

Maatregel 3.1 - Afschaffen van de onderwijsovereenkomst (OOK)

Zoals we al vertelden wordt de onderwijsovereenkomst (OOK) afgeschaft. Dat heeft niet alleen gevolgen voor het studentstatuut, maar ook voor de rechten van studenten bij het aanmeldproces. Studenten moeten zich nog steeds aanmelden bij de school. De school kijkt op een student voldoet aan de wettelijke voorwaarden. De school laat schriftelijk weten of een student is toegelaten en hierbij wordt de onderwijs- en examenregeling (OER) meegestuurd. Wanneer een instelling en student afspraken maken die afwijken van de OER (bijvoorbeeld over een maatwerktraject), dan worden daar afspraken over gemaakt.

Studenten kunnen zich voor meerdere opleidingen en bij verschillende scholen aanmelden. Scholen kunnen aan aankomende studenten vragen of ze voor 1 juli willen laten weten of ze hun inschrijving willen voortzetten. Het is ook genoeg als een student zegt dat getwijfeld wordt tussen verschillende opleidingen. Dit is genoeg om het toelatingsrecht te behouden. Alleen als een aankomende student niet reageert kan een school een student weigeren.

⚠ LET OP: Studentenraden kunnen bekijken of de aanmeldprocedure helder genoeg is voor aankomende studenten en of het goed vindbaar is. Ook moet er worden nagegaan of de rechten en plichten op moment van inschrijving duidelijk zijn voor de student, zonder dat deze vastgelegd staan in een overeenkomst. Het afschaffen van de onderwijsovereenkomst zorgt dat de onderwijsinstelling flink minder kosten maakt. Studentenraden kunnen vragen wat het bestuur gaat doen met het overgebleven geld.

Maatregel 3.2 - Rapportageplicht naar ouders van studievoortgang van minderjarige studenten

Instellingen worden verplicht studievoortgangresultaten met ouders van minderjarigen (dus 16- en 17-jarigen) te delen. Hieronder valt ook het bindend studieadvies. Deze maatregel is bedoeld om de ouderbetrokkenheid in het mbo te verhogen. Scholen hoeven individuele studenten niet meer om toestemming te vragen voor zij ouders informeren.

⚠ LET OP: Studentenraden kunnen in het studentstatuut laten vastleggen hoe hun school de rapportageplicht laat vervallen zodra een student meerderjarig is.

SAMENVATTING

Kortom, bedenk bij alles waar je als studentenraad op instemt welk effect elke maatregel heeft op jouw medestudenten. De maatregelen zijn bedoeld om de rechtpositie en rechtsbescherming te verbeteren van alle studenten. Voordat je instemt is het dus het aller belangrijkste dat school de nieuwe faciliteiten en de informatievoorziening hierover zo inricht dat ze makkelijk vindbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. Tegelijkertijd verdwijnt met deze wetswijziging de onderwijsovereenkomst (OOK). Let dus heel goed op dat belangrijke afspraken die hierin stonden niet verdwijnen en een plek krijgen in het studentstatuut.

Op dit moment stem je officieel alleen in met de *wijzigingen* in het studentstatuut. Het is dus niet zo dat het hele statuut ter discussie staat. Wél kun je natuurlijk het hele statuut even goed doornemen en de onderhandeling met je College van Bestuur aangaan wanneer er nog andere dingen in het statuut staan waar je het als studentenraad niet mee eens bent.

En dan hebben we nog één laatste maatregel:

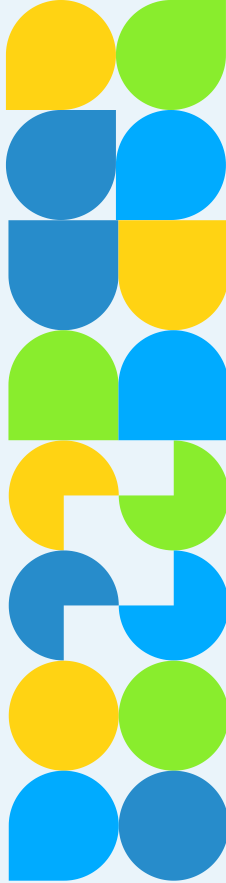

Maatregel 1.4: Het verbreden van landelijke financiële ondersteuning voor studentenbestuursleden naar het mbo

Deze maatregel voorziet in financiële ondersteuning voor mbo-studenten die zich inzetten voor een politieke jongerenorganisatie of een organisatie die zich inzet voor het mbo. Het idee is dat de kloof tussen het mbo en hbo/wo hiermee kleiner wordt, omdat er voor hen een soortgelijke regeling al eerder bestond. MBO studenten hebben natuurlijk net zoveel recht op financiële ondersteuning wanneer zij zich inzetten voor het MBO!

LET OP: Studentenraadsleden kunnen wellicht zelf gebruik maken van de regeling. Ook kunnen ze studenten op hun school wijzen op deze mogelijkheid. Maak dan ook vooral aanspraak op deze regeling bij jullie school

JongerenOrganisatie Beroepsonderwijs

Drieharingstraat 6

3511 BJ Utrecht

info@jobmbo.nl

030-7900 915